

КОЗАЧЕНКО

Лілія Анатоліївна

УДК 330.022

**ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В РЕГІОНИ
УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ**

**ATTRACTION OF INVESTMENTS INTO THE
REGIONS OF UKRAINE: STATE AND
PROSPECTS OF DEVELOPMENT**

КРАМАРЕНКО

Ірина Сергіївна

*к.е.н., перший проректор
Миколаївський
міжрегіональний інститут
розвитку людини "Універси-
тету «Україна»"*

*к.е.н., доцент, Миколаїв-
ський міжрегіональний
інститут розвитку людини
"Університету «Україна»"*

Досліджено інвестиційну активність України. Проаналізовано сучасний стан залучення інвестицій в регіони країни. Надані рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості регіонів.

Исследовано инвестиционную активность Украины. Проанализировано современное состояние привлечения инвестиций в регионы страны. Предоставлены рекомендации повышения инвестиционной привлекательности регионов.

This article deals with investment activity of Ukraine. Modern situation of attraction of foreign investment is analyzed. Recommendations as for increasing of regions' investment attractiveness are suggested.

Ключові слова: *інвестиції, інвестиційна діяльність, прямі іноземні інвестиції, капітальні інвестиції*

Ключевые слова: *инвестиции, инвестиционная деятельность, прямые иностранные инвестиции, капитальные инвестиции*

Keywords: *investment, investment activity, direct foreign investments, capital investments*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Досягнення України на міжнародному рівні щодо залучення іноземних інвестицій останнім часом є недостатнім для забезпечення сталого розвитку інвестиційної діяльності та збільшення надходжень грошових потоків до кожного регіону країни. Які мають свої особливості, пов'язані з веденням господарської діяльності, пріоритетними напрямками розвитку, кліматично-природничими умовами, розвитком технологій та трудовим потенціалом, тощо. Тому дослідження надходження інвестицій в кожний окремий регіон країни та визначення проблем, що стримують притік грошових ресурсів в дані області є досить актуальним.

Значний внесок у напрямі дослідження проблем приваблення іноземних інвестицій, що є особливо актуальним на сьогоднішньому етапі розвитку економіки України та її регіонів зробили такі вчені: С. Бойко, В. Василенко, О. Власюк, В. Волошина, О. Гаврилук, П. Гайдуцький, О. Кундицький [4], Д. Лук'яненко, В. Федоренко та інші. Незважаючи на

наявну кількість досліджень у цій сфері, на сьогодні, не достатньо досліджено, враховуючи динамічність показників, тенденції надходження інвестицій в окремі регіони України.

МЕТОЮ написання СТАТИ є аналіз залучення інвестицій в регіони України. На основі проведеного дослідження визначити проблеми та надати рекомендації щодо поліпшення інвестиційного клімату в проблемних регіонах.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

За даними Державного комітету статистики за 9 місяців 2013 року в економіку України іноземними інвесторами вкладено 3722,0 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу), що становить 86,2 % до відповідного періоду 2012 року та 78,5 % до відповідного періоду 2011 року [1].

Обсяг унесених з початку інвестування в економіку України прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) на 1 жовтня 2013 р. становив 56565,2 млн. дол. США, що на 2,3 відсотка більше обсягів інвестицій на початок 2013 р., та в розрахунку

на одну особу населення складає 1245,6 дол. США [2].

Головним недоліком в інвестиційній діяльності підприємств України є те, що інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності, від так більш нерозвинені галузі втрачають можливість подальшого розвитку. Так, на підприємствах промисловості зосереджено 17752,3 млн. дол. США (31,4%), у т.ч. переробної – 14511,0 млн. дол. США, добувної промисловості і розроблення кар'єрів – 1664,0 млн. дол. США, з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 1466,3 млн. дол. США. У підприємства металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів унесено 6207,5 млн. дол. США прямих інвестицій, виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – 3239,7 млн. дол. США, виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 1455,0 млн. дол. США, машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, – 1091,7 млн. дол. США, виробництва хімічних речовин і хімічної продукції – 1050,1 млн. дол. США.

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає понад 83% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 18712,0 млн. дол. США, Німеччина – 6194,8 млн. дол. США, Нідерланди – 5504,0 млн. дол. США, Російська Федерація – 3842,1 млн. дол. США, Австрія – 3216,4 млн. дол. США, Велика Британія – 2724,4 млн. дол. США, Віргінські Острови (Брит.) – 2452,4 млн. дол. США, Франція – 1843,0 млн. дол. США, Швейцарія – 1277,5 млн. дол. США та Італія – 1259,0 млн. дол. США. Незадовільна диверсифікація джерел залучення прямих іноземних інвестицій в Україну по країнах-інвесторах може бути ризиком залежності економіки України від політики кількох країн – основних інвесторів.

Спостерігається непропорційний розподіл обсягів залучення інвестицій у регіони України. До восьми регіонів: Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Київської, Львівської, Одеської, Запорізької областей, Автономної Республіки Крим та до м. Київ надходить найбільше всього інвестицій – 87,5 відсотка всіх залучених прямих іноземних інвестицій (рис. 1). Це саме ті регіони, які на сьогодні вже є економічно розвинутими та найбільш привабливими для іноземних інвесторів.

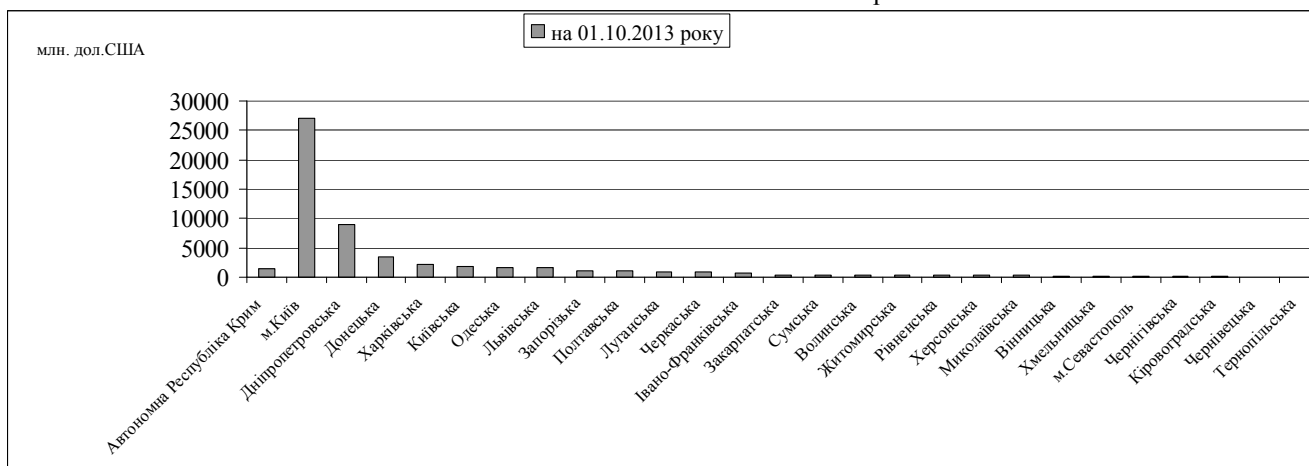

Рис. 1. Прямі іноземні інвестиції у регіонах України станом на 01.10.2013 р., млн. дол.

США [3, с. 7]

Найменший обсяг залучення прямих іноземних інвестицій спостерігається в таких областях: Тернопільська – 67,2 млн. дол. США, Чернівецька – 69,7 млн. дол. США, Кіровоградська – 108,1 млн. дол. США, та Чернігівська – 122,7 млн. дол. США та м. Севастополь – 186,9 млн. дол. США

Позитивна динаміка спостерігається в надходженні капітальних інвестицій протягом 2011-2012 років. Так, в 2012 році загальна сума капітальних інвестицій становила 263727,7 млн. грн., що більше за 2011 рік на 33726,5млн. грн. Рейтинг областей, які займають найбільшу питому вагу

капітальних інвестицій, в порівнянні з прямими іноземними інвестиціями, залишився в такому ж складі: Донецька – 30068,8 млн. грн., Дніпропетровська – 20456,2 млн. грн., Київська – 19375,8 млн. грн., Одеська – 13230,3 млн. грн., Харківська – 13516,1 млн. грн., Полтавська – 10190,5 млн. грн., Автономна Республіка Крим – 17576,8 млн. грн. та до м. Київ надходить найбільше всього інвестицій – 64 552,0 млн. грн. (майже 24,5% від всіх залучених капітальних інвестицій) (рис. 2).

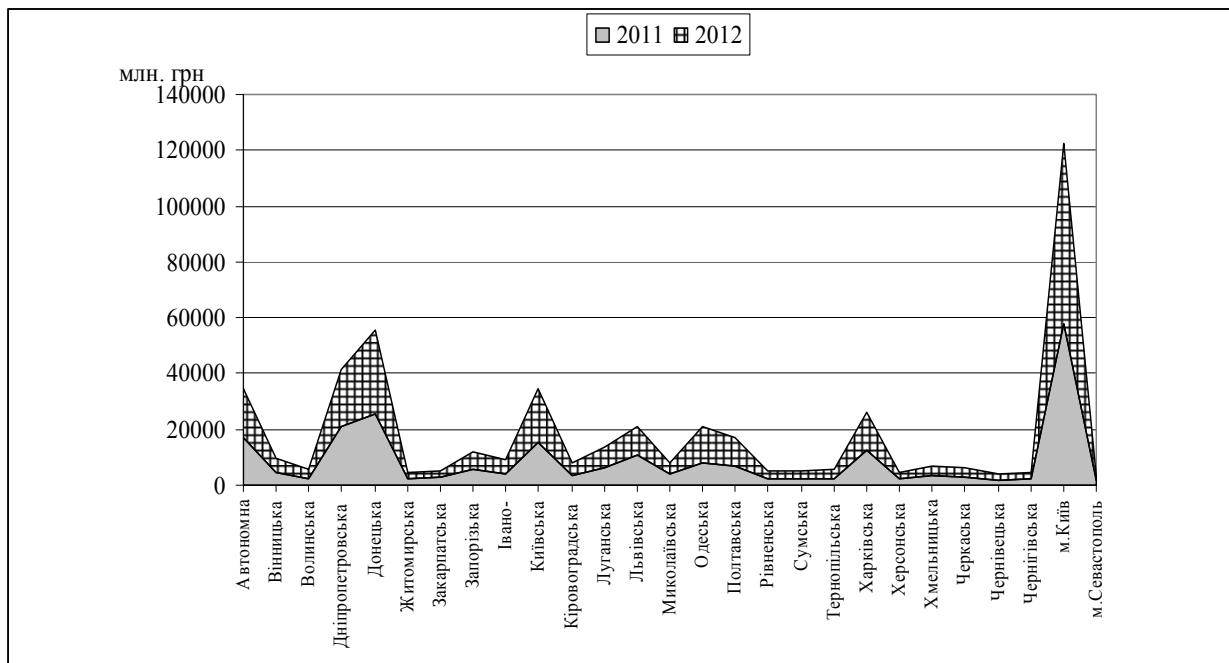

Рис. 2. Динаміка капітальних інвестицій за регіонами України протягом 2011-2012 років, млн. грн. [1]

Склад областей з найменшим залученням капітальних інвестицій змінився: м. Севастополь – 1936,2 млн. грн., Чернівецька – 2131,2 млн. грн., Херсонська – 2287,9 млн. грн., Закарпатська – 2518,8 млн. грн., Житомирська – 2539,2 млн. грн., Рівненська – 2671,6 млн. грн. Таке спрямування прямих іноземних інвестицій та капітальних інвестицій в регіональному розрізі не сприяє рівномірному соціально-економічному розвитку регіонів та посилює подальше збільшення розриву у їх розвитку.

Регіональними проблемами залучення ефективних інвестицій в економіку областей є:

- відсутність регіональної системи маркетингу та промоції, недостатня розвиненість інфраструктури підтримки інвестиційної діяльності;
- неконкретизована потреба в інвестиційних ресурсах через відсутність програм соціально-економічного розвитку значної кількості територіальних громад (малих міст, селищ, сіл), а отже недостатня визначеність пріоритетів розвитку таких територій;
- критично недостатня кількість належним чином розроблених інвестиційних пропозицій, які враховують інтереси територіальних громад області та інтереси потенційних інвесторів (тобто є взаємодієздатними, як для території, так і для інвесторів) і, які, є первинним інструментом залучення інвестицій;
- низька зацікавленість внутрішнього інвестора, відсутність дієвих механізмів стимулювання внутрішніх інвестицій на регіональному рівні;
- безсистемність роботи з іноземними інвесторами;
- недостатній рівень кадрового потенціалу органів місцевого самоврядування та державної служби,

задіяного в інвестиційних процесах на регіональному та місцевому рівнях;

- неналежна система інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності; нерегулярність, а в багатьох випадках відсутність взагалі, фінансування програм та заходів з провадження інвестиційної діяльності.

На думку О.О. Кундицького, головним завданням регіональної політики щодо розвитку інвестиційного процесу є створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у пріоритетні галузі економіки регіону внаслідок удосконалення нормативно-правової бази, надання преференцій для найбільш ефективних інвестиційних проектів, розвитку інфраструктури з обслуговування суб'єктів інвестиційної діяльності, забезпечення діяльності підприємницьких структур на території регіону [4, с.246].

ВИСНОВКИ

Щорічно притік інвестиційних ресурсів в економіку України збільшується. На сьогодні здійснено ряд позитивних кроків щодо збільшення надходжень інвестицій: затверджено нормативно-правову базу щодо захисту іноземних інвесторів; створено правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства; з метою сприяння залученню й ефективному використанню вітчизняних та іноземних інвестицій для забезпечення розвитку економіки України, прискорення її інтеграції в європейську і світову економічні системи, забезпечення права приватної власності і права на підприємницьку діяльність утворено Раду вітчизняних та іноземних інвесторів при Президентові України; на регіональному рівні з 1 жовтня 2013 року діють 11 спеціально (вільних) економічних зон із спеціальним режимом інвестиційної діяльності та ін.

Але всі ці позитивні заходи не сприяють інвестиційному розвитку регіонів країни. Дослідження показало, що найбільші надходження інвестиційних ресурсів отримують вже розвинені регіони. Існує ряд проблем щодо залучення ефективних інвестицій в регіони країни. Для вирішення зазначених проблем необхідно розробити механізм, форми та методи вдосконалення регіональної політики у сфері залучення інвестицій, що базуватимуться на засадах поєднання ринкових і владних інструментів. Тому перспективами подальших досліджень є розробка і затвердження відповідних регіональних механізмів розвитку залучення інвестицій в проблемні області.

Література

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. Інформація Офіційного сайту Міністерства економічного розвитку і торгівлі в Україні щодо інвестиційного клімату в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=36525

3. Статичний бюлетень «Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України у січні-вересні 2013 року» / Державна служба статистики України. – Київ: Державна служба статистики України. – 2013. – 168 с.

4. Кундицький О.О. Регіональні особливості фінансової бази інвестування в Україні / О.О. Кундицький // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 26.6. – С. 242-249.

5. Химич О.В. Сучасний стан надходження інвестицій в регіони України / О.В. Химич // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1940>

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Все про виплату заробітної плати: строки, способи, порядок, нормативно-правові акти

Слід особливо увагу приділяти правильності оформлення видаткових ордерів та відомостей. Відсутність необхідного підпису чи іншого реквізиту має наслідком недійсність всього первинного документу. Правила оформлення первинних документів та їх обов'язкові реквізити встановлюються Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженому Наказом Міністерства фінансів України № 88 від 24.05.1995 р.

2.1. Виплата заробітної плати через банк (платіжні картки).

Для отримання можливості виплати заробітної плати підприємство-роботодавець повинне виконати ряд дій:

- Укласти договір з банком що передбачає відповідну можливість оформлення зарплатних карток працівникам.
- Оформити платіжні картки працівникам через укладення окремих договорів між працівниками та банком.

3. Яким чином здійснюється отримання готівки у банку для виплати заробітної плати?

Дане питання регулюється Порядком прийняття банками на виконання розрахункових документів на виплату заробітної плати, затвердженому Наказом Міністерства доходів і зборів України від 09.09.2013 р. № 453.

Відповідно до п. 2 Порядку банки приймають від платників єдиного внеску грошові чеки, платіжні доручення та інші розрахункові документи на видачу

(*продовження, початок на стор. 21*)
(перерахування) коштів для виплати заробітної плати, на які нараховується єдиний внесок, та здійснюють видачу (перерахування) зазначених коштів **лише за умови одночасного подання платником єдиного внеску розрахункових документів (документів на переказ готівки) про перерахування коштів для сплати сум єдиного внеску.** Суми, сплачені за цими документами, повинні складати **не менше 1/3 суми коштів для виплати заробітної плати**, зазначеної в грошових чеках, платіжних дорученнях та інших розрахункових документах.

Якщо в розрахункових документах або документах на переказ готівки сума єдиного внеску менша, ніж 1/3 суми, зокрема, у разі здійснення переплати з єдиного внеску у попередніх періоди відповідно до п. 4 Порядку до банку одночасно із розрахунковими документами на виплату заробітної плати за відповідний період повинен подаватися один із таких документів:

- **Документальне підтвердження раніше сплаченого єдиного внеску.**

Відповідно до п. 4 Порядку документальним підтвердженням раніше сплаченого єдиного внеску є розрахункові документи (документи на переказ готівки) про перерахування єдиного внеску (у тому числі з поточного рахунку, відкритого в іншому банку), в яких у реквізиті "Призначення платежу" платник зазначив період, за який заробітна плата нарахована, а банк платника заповнив реквізит "Дата виконання".

(*продовження на стор. 34*)